

Algemene Beschouwingen 2021

Bijdrage D66 in Eerste Termijn

Voorzitter,

Allereerst onze complimenten en dank aan het college en ambtenaren voor het opstellen van de stukken. Daar is een hoop tijd en moeite in gestoken, en dat waarderen wij. Bij het lezen van de begroting hebben wij elk hoofdstuk tegen het licht gehouden vanuit onze sociaalliberale kernwaarden en de maatschappelijke opgaven die wij het meest urgent achten. En dan valt ons een aantal zaken op, waarvan ik de belangrijkste vier hier wil benoemen.

Structureel sluitend

Het eerste dat ons opvalt is een punt van kritiek dat u eerder van ons en andere partijen gehoord hebt, en dat gaat over het voorwoord. In het voorwoord geeft het college aan een “structureel sluitende” begroting te presenteren. Dat klopt, maar toch hebben wij moeite met die zin, omdat zij namelijk veel burgers op het verkeerde been zal zetten. Die leest “sluitend” zonder te beseffen dat “structureel sluitend” een technische term is die vooral van belang is voor het toezicht vanuit de provincie, en zal veelal concluderen dat de gemeente dus niet meer geld uitgeeft dan er binnenkomt.

In werkelijkheid wordt er de komende tijd bijna twee miljoen euro aan de reserves onttrokken. Als we prestaties uit het verleden op dit gebied bekijken, zou dat nog wel eens meer dan 2 miljoen euro kunnen worden. Voor ons zou het bij het complete, eerlijke verhaal horen ook deze realiteit in het voorwoord op te nemen. Als het college hier zelf geen ideeën voor heeft willen wij middels een amendement best een aanzet daarvoor doen.

Woningbouw

Mijn tweede punt betreft woningbouw. Het zal niemand ontgaan zijn dat er een grote opgave ligt waar het gaat om woningbouw. Terecht wordt hier dan ook in de begroting veel aandacht aan besteed. Wat wij missen is aandacht voor een grondige, alle segmenten omspannende analyse van de woningmarkt.

De Amerikaanse journalist en essayist H.L. Mencken schreef “er is altijd een bekende oplossing voor elk menselijk probleem - netjes, plausibel en verkeerd,” waarmee hij maar wilde aangeven dat de voor de hand liggende oplossingen niet altijd de juiste zijn. Ik ben bang dat we, als we niet eerst de woningmarkt grondig analyseren, het risico lopen voor zo’n nette, plausibele en foute oplossing te kiezen. Laten we goed onderzoeken wat mensen motiveert om ergens te blijven wonen, te verhuizen, of ergens te willen gaan wonen. Zo realiseren we niet alleen nieuwe woonruimte, maar bevorderen we ook doorstroming op de woningmarkt teneinde de huidige woningen zo optimaal mogelijk te benutten.

Bedoel ik daar nu mee dat we plannen in de koelkast moeten zetten? Geenszins. We hebben genoeg tijd om die analyse te maken terwijl de eerste plannen worden uitgewerkt. Latere plannen kunnen we dan op basis van die analyse bijsturen.

Wat wel al belangrijk is voor de huidige plannen, is dat we goed letten op de betaalbaarheid van woningen; niet alleen van starterswoningen, maar ook van doorstroomwoningen. We moeten voorkomen dat inwoners door excessief leengedrag in problemen komen als de hypotheekrente stijgt.

Armoedeval

Mijn derde punt gaat over een eerlijke verdeling van onze welvaart. D66 maakt zich zorgen over de armoedeval die sommige mensen treft die vanuit de bijstand aan het werk gaan. Doordat diverse gemeentelijke regelingen allemaal stoppen zodra iemand meer dan 110% van het bijstandsniveau gaat verdienen, kunnen met name gezinnen met schoolgaande kinderen er flink op achteruit gaan.

Zij krijgen dan bijvoorbeeld in één klap geen individuele inkomstenstoeslag, geen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, geen collectieve aanvullende verzekering, geen meedoenregeling, en geen kindpakket meer. In dat kindpakket zitten bijvoorbeeld vergoedingen voor lidmaatschap van een vereniging, voor aanschaf van schoolbenodigdheden, waaronder een laptop, en voor noodzakelijke huiswerkbegeleiding.

D66 vreest dat uitgaven die ervoor zorgen dat kinderen, maar ook hun ouders mee kunnen blijven doen in de samenleving als eerste onder druk komen te staan bij deze armoedeval. We hebben er al eerder voor gepleit om de inkomensgrens op te rekken voor twee onderdelen van de minimaregelingen, namelijk het kindpakket en de meedoenregeling. Minder naar inkomen, en meer naar draagkracht kijken kan op termijn een oplossing zijn, maar lijkt lastig uitvoerbaar.

D66 vindt dat nu op zijn minst eens goed uitgezocht moet worden wat de effecten zijn als we de inkomensgrens voor deze twee regelingen aanpassen, en zal hiertoe in de tweede termijn een motie in dienen.

Duurzame energie

Tot slot zal het u hopelijk niet verbazen dat ik mijn vierde en laatste punt aan het thema duurzame energie wijd. Na het eerder dit jaar verschenen IPCC-rapport is er nu ook het Klimaatsignaal '21 van het KNMI. Met name Klimaatsignaal '21 is een prettig leesbaar rapport, en ik kan iedereen aanraden van de inhoud kennis te nemen. Beide rapporten stellen dat de opwarming van het klimaat door de menselijke invloed een vaststaand feit is.

Voor mijn fractie staat daarnaast buiten kijf dat de huidige plannen om de klimaatcrisis aan te pakken, en zelfs de plannen die op dit moment in Glasgow gesmeed worden, volstrekt onvoldoende zijn. Dat geldt voor de hele wereld, voor de Europese unie, voor Nederland, voor de Achterhoek, en voor de Gemeente Oude IJsselstreek. We kunnen nu niet op onze lauweren gaan rusten.

We zullen echt veel meer duurzame energie moeten gaan opwekken dan we in de RES met elkaar hebben afgesproken. Dat heeft als consequentie dat we het met alleen zonnepanelen op daken niet gaan redden. Er zullen ook zonnepanelen op land bij moeten komen, boven op de plannen die er nu al liggen.

Het is voor ons dan ook onbegrijpelijk dat er werkelijk met geen woord over zonnepanelen op land gesproken wordt in deze begroting. Ja, het onderwerp ligt gevoelig, de maatschappelijke discussie over dit onderwerp woedt soms hevig, maar dat mag geen reden zijn om de kop in het zand te steken in plaats van duidelijk richting aan te geven.

Wat mijn partij betreft komt er op korte termijn een nieuw uitnodigingskader voor zonnepanelen op land. Daarbij zijn lokaal eigenaarschap, innovatie, landschappelijke inpassing en financieel meeprofiteren door omwonenden belangrijke criteria.

Voorzitter, zonder koplopers zullen we nooit volgers vinden. Wat mijn partij betreft wordt Oude IJsselstreek een trotse koploper.